

Utbildningsmaterial för lokalt och regionalt tillsynsarbete

Statens
folkhälsoinstitut

Alkohollagen

SVENSK FÖRFATTNINGSSAMLING (SFS)

STATENS FOLKHÄLSOINSTITUT, ÖSTERSUND 2008

ISBN 978-91-7257-591-2

SVENSK FÖRFATTNINGSSAMLING (SFS)

DETTA ÄR ETT UTRAG FRÅN RIKSDAGENS HEMSIDA:
[HTTP://WWW.RIKSDAGEN.SE/WEBBNAV/INDEX.ASPX?NID=3911&BET=1994:1738](http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1994:1738)

"OBSERVERA ATT DET KAN FÖREKOMMA FEL I
FÖRFATTNINGSTEXTERNA." "KONTROLLERA DÄRFÖR
ALLTID TEXTEN MOT DEN TRYCKTA VERSIONEN."

ALKOHOLLAG (1994:1738)

SFS NR: 1994:1738

DEPARTEMENT/MYNDIGHET: SOCIALDEPARTEMENTET

UTFÄRDAD: 1994-12-16

ÄNDRAD: T.O.M. SFS 2008:496
REGISTERUPPGIFTER (REGERINGEN)

GRAFISK PRODUKTION: AB TYPOFORM

TRYCK: RYDHEIMS TRYCKERI AB, JÖNKÖPING 2008

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller tillverkning, marknadsföring och införsel av alkoholdrycker och handel med sådana varor. Lagen gäller också tillverkning av sprit.

Bestämmelser om införsel och försäljning av teknisk sprit finns i lagen (1961:181) om försäljning av teknisk sprit m.m. Lag (1999:1001).

2 § Med sprit förstås en vätska som innehåller alkohol i en koncentration av mer än 2,25 volymprocent. Med tillverkning av sprit förstås varje förfarande, varigenom alkohol i sådan koncentration framställs eller utvinns. Vin, starköl och öl anses dock inte som sprit. Inte heller utgör framställning av sådan dryck tillverkning av sprit.

Med mäsik förstås en jäsende vätska som blir sprit om den får fortsätta att jäsa.

Med alkohol avses i denna lag etylalkohol.

3 § Med alkoholdryck förstås en dryck som innehåller mer än 2,25 volymprocent alkohol. Alkoholdrycker delas i denna lag in i spritdrycker, vin, starköl och öl.

4 § Med spritdryck förstås en alkoholdryck som innehåller sprit.

5 § Med vin förstås en alkoholdryck som är framställd genom jäsning av druvor eller druvmust eller av bär, frukt eller andra växtdelar samt andra alkoholdrycker som innehåller högst 22 volymprocent alkohol och som inte är spritdryck, starköl eller öl.

6 § Med starköl förstås jäst, odestillerad dryck som är framställd med torkat eller rostat malt som huvudsakligt extraktgivande ämne och som innehåller mer än 3,5 volymprocent alkohol.

Med öl förstås jäst, odestillerad dryck som är framställd med torkat eller rostat malt som huvudsakligt extraktgivande ämne och vars alkoholhalt överstiger 2,25 men inte 3,5 volymprocent.

7 § Med lättdryck förstås dryck som antingen är fri från alkohol eller innehåller högst 2,25 volymprocent alkohol.

8 § Tillverkare kallas den som driver yrkesmässig tillverkning enligt denna lag.

Med försäljning förstås varje form av tillhandahållande av dryck mot ersättning.

Försäljning till konsument benämns detaljhandel eller, om den sker för förtäring på stället, servering. Annan försäljning benämns partihandel.

2 kap. Tillverkning m.m.

1 § Sprit och spritdrycker får inte tillverkas utan tillstånd (tillverkningstillstånd).

Apparat som uppenbarligen är ägnad för tillverkning av sprit (destillationsapparat) och del till sådan apparat (apparatdel) får endast tillverkas för, överlåtas till eller innehas av den som har tillstånd enligt denna lag att tillverka sprit eller spritdrycker.

Vad som sägs i andra stycket gäller inte om Statens folkhälsoinstitut har medgivit undantag från kravet på tillstånd. Ett sådant medgivande får ges tills vidare eller för viss tid och får återkallas om förhållandena föranleder det. Lag (2001:414).

2 § Vin, starköl eller öl får inte tillverkas utan tillstånd om det inte gäller tillverkning i hemmet för eget behov.

3 § Närmare bestämmelser om tillverkning av alkoholdrycker och sprit meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens folkhälsoinstitut. Lag (2001:414).

4 § Tillverkare av alkoholdrycker får förfoga över av honom tillverkad dryck för försäljning endast enligt denna lag.

5 § Tillverkare av sprit får förfoga över av honom tillverkad sprit endast för export och, efter medgivande av Statens folkhälsoinstitut, för användning i egen rörelse samt för försäljning enligt lagen (1961:181) om försäljning av teknisk sprit m.m. Lag (2001:414).

3 kap. Allmänna bestämmelser för försäljning

1 § Spritdrycker, vin eller starköl får inte säljas om det inte föreligger rätt till det enligt denna lag. Särskilda bestämmelser gäller för detaljhandel med och servering av öl.

1 a § Alkoholdrycker som inte får säljas i en butiklokal får inte heller förvaras i sådan lokal eller tillhörande utrymmen.

Med butiklokal avses en lokal där konsumenter kan köpa varor eller tjänster eller hyra varor, dock inte restauranger och andra näringsställen. Lag (2005:470).

2 § Utan hinder av denna lag får spritdrycker, vin och starköl serveras till passagerare på järnvägståg i internationell trafik.

Genom vad som föreskrivs i denna lag inskränks inte den rätt till försäljning som följer av gällande bestämmelser om tullager som har inrättats för förvaring av proviant m.m. eller rätten till försäljning av obeskattade varor i exportbutik.

3 § I fråga om rätt att förfoga över spritdrycker, vin och starköl som medförs som proviant på fartyg och luftfartyg i internationell trafik gäller särskilda bestämmelser.

4 § Försäljning av drycker som omfattas av denna lag skall skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Den som tar befattning med försäljning av alkoholdrycker skall se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället.

5 § har upphävts genom lag (1999:1001).

6 § Vid detaljhandel med och servering av alkoholdrycker skall lättdrycker finnas att tillgå i tillfredsställande urval och omfattning.

7 § Den som inte har fyllt 20 år eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte bedriva försäljning av alkoholdrycker. Lag (1999:1001).

8 § Vid detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl får varor inte säljas eller annars lämnas ut till den som inte har fyllt 20 år. Motsvarande gäller vid detaljhandel med öl och servering av alkoholdrycker i fråga om den som inte har fyllt 18 år.

Alkohol drycker får inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel.

Alkohol drycker får inte lämnas ut om det finns särskild anledning anta att varan är avsedd att olovligt tillhandahållas någon. Den som lämnar ut alkohol drycker skall förvissa sig om att mottagaren har uppnått den ålder som anges i första stycket.

9 § Det är förbjudet att som ombud eller på därmed jämförligt sätt anskaffa alkohol drycker till den som enligt 8 § inte har rätt att få sådan vara utlämnad till sig. Det är också förbjudet att i annat fall än som avses i 4 kap. 2 § andra stycket 1, 2 och 4–7 i större omfattning tillhandagå annan med att anskaffa alkohol drycker.

Sprit drycker, vin eller starköl får inte överlämnas som gåva eller lån till den som inte har fyllt 20 år. Öl får inte överlämnas som gåva eller lån till den som inte har fyllt 18 år.

Andra stycket gäller inte när någon bjuder på en alkohol dryck för förtäring på stället. Sprit drycker, vin eller starköl får dock inte bjudas den som inte fyllt 20 år, om det med hänsyn till den bjudnes ålder och omständigheterna i övrigt är uppenbart oförsvarligt. Detsamma gäller i fråga om öl beträffande den som inte fyllt 18 år. Lag (2008:366).

10 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får om synnerliga skäl föreligger förbjuda eller inskränka försäljning av alkohol drycker.

Kommunen får för visst tillfälle, om det anses påkallat för ordningens upprätthållande, förbjuda eller inskränka försäljning av alkohol drycker.

4 kap. Partihandel m.m.

1 § Partihandel med spritdrycker, vin eller starköl får bedrivas endast av den som har godkänts som upplagshavare eller registrerats som varumottagare för sådana varor enligt 9 eller 12 § lagen (1994:1564) om alkoholskatt. Av detta följer att rätten till partihandel endast avser den dryck som omfattas av godkännandet som upplagshavare eller registreringen som varumottagare enligt bestämmelserna i lagen om alkoholskatt.

Utöver vad som anges i första stycket får partihandel med spritdrycker, vin och starköl bedrivas av detaljhandelsbolaget i enlighet med vad som anges i 5 kap. 1 § tredje stycket.

Trots bestämmelserna i första stycket får innehavare av serveringstillstånd sälja enstaka varor som omfattas av tillståndet till någon som har rätt att bedriva partihandel med sådana varor. Lag (2001:414).

2 § Spritdrycker, vin och starköl får föras in till landet endast av den som enligt 1 § första stycket är berättigad att bedriva partihandel med sådana varor samt av detaljhandelsbolaget för att kunna fullgöra den skyldighet som anges i 5 kap. 5 §.

Utöver vad som anges i första stycket får spritdrycker, vin och starköl föras in

1. av den som har rätt till tullfrihet enligt 4 § lagen (1994:1547) om tullfrihet m.m.,

2. av resande som har fyllt 20 år eller person, som utför arbete på transportmedel och som har uppnått nämnda ålder, för eget eller familjens bruk eller som gåva till närstående för dennes eller dennes familjs personliga bruk,

3. som proviant på fartyg eller luftfartyg enligt särskilda bestämmelser,

4. av en enskild person eller i yrkesmässig befordran för en enskild person som har fyllt 20 år och som flyttar till Sverige, om dryckerna är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk,

5. av en enskild person eller i yrkesmässig befordran för en enskild person som har fyllt 20 år och som har förvärvat dryckerna genom arv eller testamente, om dryckerna är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk,

6. som enstaka gåvoförsändelse under yrkesmässig befordran från en enskild person i ett annat land till en enskild person i Sverige, som har fyllt 20 år, om dryckerna är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk, och

7. av en enskild person som har fyllt 20 år genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand, om införseln sker från ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och dryckerna är avsedda för den enskildes eller dennes familjs personliga bruk.

Spritdrycker, vin och starköl som medförs som proviant på järnvägståg i internationell trafik, får föras in i den utsträckning som krävs för servering av passagerare under tågets färd inom landet. Lag (2008:366).

3 § har upphävts genom lag (1999:1001).

4 § Tillstånd får ges till inköp av spritdrycker, vin eller starköl som används i teknisk, industriell, medicinsk, vetenskaplig eller liknande verksamhet. Inköpstillstånd medför rätt att köpa in varorna hos den som är berättigad att bedriva partihandel med sådana varor.

5 § Den som har rätt att bedriva partihandel får sälja varorna till detaljhandelsbolaget, till annan som har rätt att bedriva partihandel med motsvarande varor och till den som har meddelats serveringstillstånd för sådana varor. Detta gäller dock inte i fråga om sådant serveringstillstånd som endast avser servering i slutet sällskap vid ett enstaka tillfälle eller under en enstaka tidsperiod. Den som har rätt att bedriva partihandel får också exportera varorna eller sälja dem till den som fått sådant särskilt tillstånd till inköp av varorna som avses i 4 §. Försäljning får även ske till den som har tillstånd enligt lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

Endast den som har rätt att bedriva partihandel får förpacka om eller buteljera varorna. Lag (2001:414).

6 § Överlåts en rörelse där det ingår verksamhet som är tillståndspliktig enligt denna lag eller för vilken det krävs godkännande eller registrering som anges i 1 § första stycket, får överlåtaren sälja sitt lager av spritdrycker, vin eller starköl till sin efterträdare, om denne har beviljats tillstånd som gäller för verksamheten eller, i fråga om partihandel, har rätt att bedriva verksamheten.

Ett konkursbo eller dödsbo eller, i fråga om utmätt egendom, Kronofogdemyndigheten får utan hinder av bestämmelserna i denna lag sälja spritdrycker, vin eller starköl till den som har rätt att bedriva partihandel med sådana drycker eller till detaljhandelsbolaget. Motsvarande gäller då en verksamhet måste avvecklas till följd av att tillståndet eller godkännande eller registrering som avses i 1 § första stycket återkallats eller att det finns andra tvingande skäl.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller i tillämpliga delar även i fråga om öl. Lag (2006:720).

7 § Vid partihandel med spritdrycker, vin och starköl är säljaren skyldig att förvissa sig om att köparen har rätt att återförsälja eller köpa in varan. Lag (1999:1001).

Särskilda bestämmelser för marknadsföring

8 § Vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter skall särskild måttfullhet iakttas. Reklam- eller annan marknadsföringsåtgärd som är påträngande eller uppsökande eller som uppmanar till bruk av alkohol får inte företas.

Marknadsföring får inte rikta sig särskilt till eller skildra barn eller ungdomar som inte har fyllt 25 år. Lag (2004:1045).

9 § Den som tillverkar, säljer eller förmedlar försäljning av alkoholdrycker får i sin rörelse lämna sådana drycker som gåva endast i form av varuprov.

Vid marknadsföring av tjänster eller vid försäljning av andra varor än alkoholdrycker får sådana drycker inte lämnas som gåva. Lag (1999:1001).

10 § Vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter får inte användas kommersiella annonser i ljudradio- eller TV-program. Detta gäller även för sådana TV-sändningar över satellit som omfattas av radio- och TV-lagen (1996:844). Lag (1999:1001).

11 § Vid marknadsföring av alkoholdrycker som innehåller mer än 15 volymprocent alkohol till konsumenter får inte användas kommersiella annonser i periodiska skrifter eller andra skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig och som med avseende på ordningen för utgivningen är jämförbara med periodiska skrifter. Detta gäller dock inte i fråga om skrifter som tillhandahålls endast på försäljningsställen för sådana drycker. Lag (2003:166).

11 a § Vid marknadsföring av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol till konsumenter genom kommersiella annonser i periodiska skrifter eller andra skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig och som med avseende på ordningen för utgivningen är jämförbara med periodiska skrifter, får framställning i bild omfatta endast en återgivning av

1. varan eller råvaror som ingår i varan,
2. enstaka förpackningar, eller
3. varumärke eller därmed jämförligt kännetecken.

Annons som avses i första stycket får inte vara större än 2 100 spaltmillimeter. Annonsen skall på ett tydligt sätt ange dryckens alkoholhalt men får inte framställa en hög alkoholhalt som en positiv egenskap.

En sådan annons som avses i första och andra styckena får inte strida mot god sed genom det sammanhang där den förekommer, använda sig av metoder som är opassande med tanke på konsumenten eller innehålla osanna eller vilseledande uppgifter om alkohol, alkoholkonsumtion, alkoholens verkningar eller andra egenskaper. Lag (2004:1045).

11 b § Marknadsföring i kommersiell annons av alkoholhaltiga lättdrycker till konsumenter ska utformas på ett sådant sätt att den inte kan förväxlas med marknadsföring av alkoholdryck. Marknadsföring i kommersiell annons av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol till konsumenter ska utformas på sådant sätt att den inte kan förväxlas med marknadsföring av alkoholdryck som innehåller mer än 15 volymprocent alkohol. Första stycket första meningen gäller inte i de fall då marknadsföring av alkoholdrycker som innehåller högst 15 volymprocent alkohol är tillåten.

Bestämmelserna om marknadsföring av alkoholhaltiga lättdrycker i första stycket tillämpas inte i de fall detta är oskäligt. Lag (2008:366).

11 c § Vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter genom kommersiella annonser i periodiska skrifter eller andra skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig och som med avseende på ordningen för utgivningen är jämförbara med periodiska skrifter, skall annonserna på ett tydligt sätt återge en text som informerar om alkoholens skadeverkningar (informationstext). Om det finns flera informationstexter skall minst en av dem återges. Vid upprepad annonsering skall de olika informationstexterna användas omväxlande och om möjligt i lika stor omfattning.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka texter som skall återges och hur dessa skall utformas. Lag (2004:1045).

12 § En handling som strider mot 8-11 b §§ eller 11 c § första stycket ska vid tillämpningen av 5, 23 och 26 §§ marknadsföringslagen (2008:486) anses vara otillbörlig mot konsumenter och, i fall som avses i 9 §, även mot näringsidkare. En handling som strider mot 10 § kan medföra marknadsstörningsavgift enligt bestämmelserna i 29-36 §§ marknadsföringslagen. Lag (2008:496).

13 § Regeringen får med avseende på främmande stat bestämma att följande ska gälla.

Vid marknadsföring av alkoholdrycker är det förbjudet att använda oriktiga eller vilseledande ursprungsbezeichnungar, genom vilka dryckerna direkt eller indirekt anges vara frambragta eller tillverkade i den främmande staten eller i en region eller ort i den främmande staten. Detta gäller även om det äkta ursprunget anges eller om beteckningen används bara i översättning eller åtföljs av uttryck som ”art”, ”sort”, ”typ”, ”kopia” eller liknande uttryck.

En handling som strider mot andra stycket ska vid tillämpning av marknadsföringslagen (2008:486) anses vara otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare. Lag (2008:496).

5 kap. Detaljhandel

Detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl

1 § För detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl skall det finnas ett särskilt för ändamålet bildat aktiebolag (detaljhandelsbolaget), som staten äger.

Detaljhandelsbolaget får inte exportera eller tillverka drycker som anges i första stycket. Detaljhandelsbolaget får importera sådana drycker endast för att kunna fullgöra den skyldighet som anges i 5 §.

Detaljhandelsbolaget får inte bedriva annan partihandel än försäljning till dem som har serveringstillstånd. Vad nu sagts gäller inte försäljning av enstaka partier av varor till någon som har rätt att bedriva partihandel.

Bestämmelser om detaljhandelsbolagets verksamhet och drift samt om särskild kontroll från statens sida skall tas in i ett avtal som upprättas mellan staten och bolaget. Lag (2001:414).

2 § Detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl får bedrivas endast av detaljhandelsbolaget.

Detaljhandelsbolaget beslutar om försäljningsställets förläggning enligt riktlinjer i avtalet mellan staten och bolaget.

3 § Försäljning får ske antingen som försäljning till avhämtning eller genom försändning på rekvisition. Försäljning får även ske vid auktion av spritdrycker, vin och starköl för annans räkning enligt riktlinjer i avtalet mellan staten och detaljhandelsbolaget.

Detaljhandelsbolaget får utan hinder av 6 kap. 1 § första stycket bedriva provning av alkoholdrycker för allmänheten enligt riktlinjer i avtalet mellan staten och bolaget. Lag (2001:414).

4 § Har upphävts genom lag (1999:1001).

5 § Spritdrycker, vin eller starköl som inte hålls i lager skall på begäran anskaffas. Lag (2004:1045).

Detaljhandel med öl

6 § Detaljhandel med öl är, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel

1. som är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel,
2. som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 8 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien, och
3. där det bedrivs försäljning av matvaror.

Utan hinder av vad som sagts i första stycket får detaljhandel med öl bedrivas av detaljhandelsbolaget samt av tillverkare av öl.

Den som bedriver detaljhandel med öl skall anmäla verksamheten hos den kommun där försäljningen sker. Anmälan skall göras senast när verksamheten påbörjas.

Den som bedriver detaljhandel med öl skall utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen. För egenkontrollen skall det finnas ett för verksamheten lämpligt program. Lag (2006:826).

6 kap. Servering

1 § Servering av spritdrycker, vin och starköl får ske endast om tillstånd har meddelats (serveringstillstånd).

Serveringstillstånd krävs dock inte för servering som ordnas

1. utan vinstintresse,
2. i andra lokaler än där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker eller lättdrycker,
3. vid ett enstaka tillfälle för vissa i förväg bestämda personer, och
4. utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna. Lag (2001:414).

1 a § Servering av öl är, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag, tillåten om verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel

1. som är avsedda för stadigvarande verksamhet med livsmedel,
2. som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 8 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien, och
3. där mat serveras samtidigt.

Utan hinder av första stycket får öl serveras i sådana fall som anges i 1 § andra stycket samt av den som har serveringstillstånd.

Den som bedriver servering av öl skall anmäla verksamheten hos den kommun där försäljningen sker. Anmälan skall göras senast när verksamheten påbörjas. Vad nu sagts gäller inte i fall som avses i 1 § andra stycket eller den som har serveringstillstånd.

Den som är anmälningsskyldig enligt tredje stycket skall utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen skall det finnas ett för verksamheten lämpligt program. Lag (2006:826).

2 § Servering av alkoholdrycker skall ske med återhållsamhet och får inte föranleda olägenheter i fråga om ordning och nykterhet.

3 § På serveringsställe där serveringstillstånd gäller skall tillståndshavaren eller av honom utsedd serveringsansvarig person utöva tillsyn över serveringen och vara närvarande under hela serveringstiden.

Den som är serveringsansvarig skall med hänsyn till sina egenskaper och övriga omständigheter vara lämplig för uppgiften.

Tillståndshavaren skall till tillståndsmyndigheten anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för alkoholserveringen.

För servering av spritdrycker, vin och starköl får endast sådan personal anlitas som är anställd av tillståndshavaren eller som är inhyrd från ett bemanningsföretag. Restaurangskolor med serveringstillstånd får dock i utbildningssyfte anlita restaurangskolans elever. Lag (2001:414).

4 § Om inte tillståndsmyndigheten beslutar annat får servering av spritdrycker, vin och starköl påbörjas tidigast klockan 11.00 och avslutas senast klockan 01.00. Vid prövningen skall sådana olägenheter och risker som avses i 7 kap. 9 § särskilt beaktas.

Serveringsställe skall vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte hotellrum med minibar. Lag (2004:1045).

5 § Den som har serveringstillstånd får köpa spritdrycker, vin och starköl som behövs för rörelsen endast av den som har rätt att bedriva partihandel med varan eller av detaljhandelsbolaget. Den som enbart har tillstånd för servering i slutet sällskap vid ett enstaka tillfälle eller under en enstaka tidsperiod får dock göra motsvarande inköp endast hos detaljhandelsbolaget. Lag (2003:166).

6 § Priser på alkoholdrycker får vid servering inte sättas lägre än inköpspriset för varan jämte skäligt tillägg. Priserna skall avvägas så att försäljning av drycker med högre alkoholhalt inte främjas.

7 § På ett serveringsställe får åtgärder inte vidtas i syfte att förmå någon gäst till inköp av alkoholdrycker.

8 § Från ett serveringsställe där serveringstillstånd gäller får inte någon medföra eller tillåtas medföra spritdrycker, vin eller starköl som har serverats där. Detta gäller inte hotellrum med minibar.

9 § På serveringsställe där serveringstillstånd gäller får inte någon dricka eller tillåtas dricka andra alkoholdrycker än sådana som har serverats i enlighet med tillståndet. Detta gäller dock inte på hotellrum.

Inte heller får någon dricka eller tillåtas dricka alkoholdrycker på ett serveringsställe där alkoholdrycker inte får serveras eller i en lokal, som yrkesmässigt upplåts för anordnande av sådana sammankomster i slutna sällskap vid vilka mat eller dryck tillhandahålls av innehavaren eller genom dennes försorg och där servering av alkoholdrycker inte är tillåten.

Alkoholdrycker som inte får serveras i en lokal som avses i denna paragraf får inte heller förvaras i sådan lokal eller tillhörande utrymmen.

Förbuden enligt denna paragraf gäller inte i fråga om öl. Lag (2005:470).

7 kap. Tillstånd m.m.

Tillverkningstillstånd och inköpstillstånd

1 § Tillverkningstillstånd och inköpstillstånd får meddelas endast den som visar att han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Sökanden skall också visa att han har tillfredsställande lagringsmöjligheter.

Vid tillståndsprövningen skall särskild hänsyn tas till om sökanden är laglydig och benägen att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna.

Tillståndsmyndigheten får om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid. Myndigheten får också meddela de villkor som behövs, i samband med beslutet om tillstånd eller senare under tillståndstiden. Lag (1999:1001).

2 § Tillverkningstillstånd kan gälla sprit, spritdrycker, vin, starköl och öl eller avse en eller flera av dessa varor. Inköpstillstånd kan gälla spritdrycker, vin och starköl eller avse en eller två av dessa drycker. Lag (1999:1001).

3 § Tillverkningstillstånd och inköpstillstånd meddelas av Statens folkhälsoinstitut. Ansökan om tillstånd skall göras skriftligen. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens folkhälsoinstitut meddelar närmare föreskrifter om vilken utredning som sökanden skall ge in. Lag (2001:414).

4 § Den som hos Statens folkhälsoinstitut ansöker om tillstånd skall betala ansökningsavgift. Den som beviljas tillstånd skall även betala en årlig tillsynsavgift.

Regeringen beslutar om avgifternas storlek. Ytterligare föreskrifter om avgifterna meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens folkhälsoinstitut. Lag (2001:414).

Serveringstillstånd

5 § Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillstånd kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande tillstånd). Tillstånd kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle.

Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Tillståndsmyndigheten får dock om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till viss tid.

I samband med beslut om serveringstillstånd eller senare får tillståndsmyndigheten meddela de villkor som behövs. Lag (2001:414).

6 § Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin och starköl eller avse en eller två av dessa drycker.

7 § Serveringstillstånd får meddelas endast den som visar att han med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Sökanden skall också visa att serveringsstället uppfyller kraven i 8 §.

Vid tillståndsprövningen skall särskild hänsyn tas till om sökanden är laglydig och benägen att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna.

8 § Tillstånd för servering till allmänheten året runt eller årligen under viss tidsperiod får meddelas endast om serveringsstället har ett kök för allsidig matlagning och tillhandahåller lagad mat. Serveringsstället skall ha ett med hänsyn till omständigheterna tillräckligt antal sittplatser för gäster. Serveringsstället skall även vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt.

Tillstånd för servering till allmänheten under en enstaka tidsperiod eller vid ett enstaka tillfälle får meddelas om serveringsstället tillhandahåller lagad mat. Detsamma gäller beträffande tillstånd för servering i slutet sällskap.

Om det finns en drinkbar skall den vara en mindre väsentlig del av serveringsstället, inrättad i nära anslutning till matsal.

Utan hinder av första och andra styckena får tillstånd meddelas för servering av vin och starköl i foajé till teater eller konsertlokal. Servering får dock endast ske under pauser i föreställningen.

Servering av alkoholdrycker från minibar på hotellrum får ske på hotell med serveringstillstånd. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens folkhälsoinstitut får meddela närmare bestämmelser om serveringen. Lag (2001:414).

9 § Om serveringen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om kraven i 7 och 8 §§ är uppfyllda. Lag (2004:1045).

10 § Serveringstillstånd skall avse viss lokal eller annat avgränsat utrymme.

11 § Ombyggnad av serveringsställe som medför väsentlig ändring av serveringslokalerna kräver särskilt medgivande av tillståndsmyndigheten.

12 § Tillstånd till servering av spritdrycker, vin och starköl meddelas av den kommun där serveringsstället är beläget.

Serveringstillstånd, som avser servering i inrikes trafik på fartyg, luftfartyg eller järnvägståg (trafikservering), meddelas dock av den kommun där det företag som vill bedriva serveringen har sitt säte eller där den person som vill bedriva serveringen har sitt hemvist. Har företaget inte säte inom landet eller personen inte hemvist inom landet, meddelas tillstånd av Stockholms kommun.

13 § Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligen hos kommunen.

Kommunen får ta ut avgift för prövningen enligt grunder som beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn enligt 8 kap. av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig servering av eller detaljhandel med öl. Lag (2001:414).

14 § En ansökan om serveringstillstånd, som avser servering året runt eller årligen under viss tidsperiod, får inte bifallas utan att polismyndighetens yttrande inhämtas. Polismyndigheten skall i yttrandet redovisa de omständigheter som ligger till grund för myndighetens bedömning och därvid särskilt yttra sig om sökandens allmänna lämplighet för verksamheten.

Om ansökan om serveringstillstånd avser servering inom eller invid militärt område, skall yttrande dessutom inhämtas från vederbörande militära chef innan ansökan får bifallas.

15 § Kommunens uppgifter enligt denna lag fullgörs av den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer.

16 § Kommunen får träffa avtal med en annan kommun om att uppgifter som kommunen har enligt denna lag skall ombesörjas helt eller delvis av den andra kommunen. Kommunen får dock inte överlåta befogenhet att avgöra ärenden enligt detta kapitel eller enligt 3 kap. 10 §.

Upphörande av tillstånd i vissa fall

17 § Har den som fått tillstånd enligt denna lag avlidit eller fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken med uppdrag som omfattar rörelsen och vill dödsboet eller förvaltaren fortsätta rörelsen, skall anmälan göras till tillståndsmyndigheten. Anmälan skall ha kommit in senast två månader efter dödsfallet eller beslutet om förvaltare. Har anmälan inte kommit in inom denna tid, upphör tillståndet att gälla efter tidens utgång.

Har den som fått tillstånd försatts i konkurs, upphör tillståndet att gälla omedelbart. Vill konkursboet fortsätta rörelsen skall ansökan göras hos tillståndsmyndigheten. Myndigheten skall behandla en sådan ansökan med förtur.

Återkallelse m.m.

18 § Statens folkhälsoinstitut skall återkalla tillverkningstillstånd eller inköpstillstånd om

1. tillståndet inte längre utnyttjas,
2. tillståndshavaren inte följer de för tillståndet gällande bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter eller villkor meddelade med stöd av denna lag, eller

3. de förutsättningar som gäller för meddelande av tillståndet inte längre föreligger. Lag (2001:414).

19 § Kommunen skall återkalla serveringstillstånd om

1. tillståndet inte längre utnyttjas,
2. det inte endast tillfälligt uppkommer sådana olägenheter som avses i 6 kap. 2 §,
3. tillståndshavaren inte följer de för servering eller serveringstillstånd gällande bestämmelserna i denna lag eller föreskrifter eller villkor meddelade med stöd av denna lag,
4. de förutsättningar som gäller för meddelande av tillstånd enligt 7 och 8 §§ inte längre föreligger, eller
5. tillståndshavaren tillåter brottslig verksamhet på serveringsstället. Lag (2001:414).

20 § I stället för återkallelse enligt 18 eller 19 § kan tillståndshavaren meddelas varning, om varning av särskilda skäl kan anses vara en tillräcklig åtgärd.

21 § Föranleder detaljhandel med eller servering av öl olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller följs inte bestämmelserna i denna lag, får kommunen förbjuda den som bedriver försäljningen att fortsätta verksamheten eller, om förbud får anses vara en alltför ingripande åtgärd, meddela honom varning.

Ett förbud enligt första stycket kan inskränkas till att gälla för vissa närmare angivna tider eller under vissa närmare angivna omständigheter. Förbud meddelas för en tid av sex månader eller, vid upprepade eller allvarlig försummelse, tolv månader räknat från det att den som bedriver försäljningen fått del av beslutet.

Den kommun där försäljningsstället är beläget beslutar om ingripande enligt denna paragraf. Saknas fast försäljningsställe beslutar den kommun som avses i 12 § andra stycket. Lag (2001:414).

Underrättelseskyldighet m.m.

22 § En kommun som fattat beslut i ärende enligt denna lag skall sända en kopia av beslutet till Statens folkhälsoinstitut samt den länsstyrelse och polismyndighet som berörs av beslutet. Avser beslutet de särskilda bestämmelserna för marknadsföring skall en kopia av beslutet sändas också till Konsumentverket.

En kommun skall utfärda bevis om tillstånd som kommunen har meddelat. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens folkhälsoinstitut meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter ett sådant bevis skall innehålla. Lag (2001:414).

8 kap. Tillsyn m.m.

1 § Statens folkhälsoinstitut utövar, med den begränsning som följer av 1 a §, central tillsyn över efterlevnaden av denna lag och kan meddela allmänna råd till vägledning för tillämpningen av lagen.

Länsstyrelsen utövar tillsyn inom länet. Länsstyrelsen skall också biträda kommunerna med råd i deras verksamhet.

Den omedelbara tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om servering av spritdrycker, vin och starköl utövas av kommunen och av polismyndigheten. Kommunen och polismyndigheten utövar också tillsyn över servering av och detaljhandel med öl. Lag (2001:414).

1 a § För tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna för marknadsföring i 4 kap. 8–11 och 13 §§ finns särskilda regler i marknadsföringslagen (2008:486). Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i 4 kap. 8–11 §§ gentemot den som har serveringstillstånd får, i fråga om marknadsföring på serveringsställen, utövas också av kommunen. För kommunens tillsyn gäller inte 4 kap. 12 §.

Skatteverket utövar tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i 4 kap. 5 §. Lag (2008:496).

2 § På begäran av någon annan tillsynsmyndighet skall kommunen lämna de uppgifter som myndigheten behöver för sin tillsyn. Kommunen skall även på begäran av Skatteverket eller Tullverket lämna de uppgifter som behövs för beskattning eller påförande av tull.

Polismyndigheten skall underrätta andra tillsynsmyndigheter om förhållanden som är av betydelse för dessa myndigheters tillsyn.

Kronofogdemyndigheten skall underrätta vederbörande tillståndsmyndighet om en tillståndshavare brister i sina skyldigheter att erlägga skatter eller socialavgifter. På begäran av länsstyrelsen skall sådan underrättelse ges till denna.

På begäran av en tillsynsmyndighet skall polismyndigheter samt Skatteverket och andra myndigheter som uppbär eller driver in skatter eller avgifter lämna uppgifter som tillsynsmyndigheten behöver för sin tillståndsprovning eller tillsyn. Lag (2003:711).

3 § Den som beviljats tillstånd skall hos tillståndsmyndigheten anmäla när han avser att påbörja verksamheten. Anmälan skall även göras om verksamheten läggs ned eller om avbrott görs i den. Anmälan skall också göras i fall verksamhetens omfattning förändras eller om det i övrigt sker någon förändring i verksamheten som är av betydelse för tillsynen. Även betydande förändringar av ägarförhållanden skall anmälas.

Anmälan i denna paragraf skall göras i förväg. Om det förhållande som föranlett anmälningsskyldighet inte har kunnat förutses skall anmälan i stället göras utan dröjsmål.

4 § Om en tillsynsmyndighet begär det skall en tillståndshavare lämna tillträde till driftsställe med tillhörande lokaler och tillhandahålla handlingar som rör verksamheten samt utan ersättning hjälpa till vid tillsynen, lämna varuprover som behövs och redovisa uppgifter om verksamhetens omfattning och utveckling.

Vad som sägs i första stycket gäller även i förhållande mellan den som är berättigad att bedriva partihandel enligt 4 kap. 1 § första stycket och myndighet som anges i 1 a § andra stycket. Lag (2000:483).

5 § Bokföring i rörelse som är tillståndspliktig skall vara så utformad att kontroll av verksamheten är möjlig. Den som driver rörelsen är skyldig att på anfordran av en tillsynsmyndighet förete bokföringshandlingarna. Tillståndshavare och den som enligt 4 kap. 1 § första stycket är berättigad att bedriva partihandel är skyldiga att lämna statistiska uppgifter i enlighet med de föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens folkhälsoinstitut meddelar. Lag (2001:414).

5 a § /Upphör att gälla U:2010-01-01 genom lag (2007:594)./

Den som har tillstånd för servering av spritdrycker, vin eller starköl till allmänheten eller stadigvarande tillstånd för servering i slutet sällskap är skyldig att registrera all försäljning i kassaregister och att vid varje försäljning ta fram och erbjuda kunden ett av registret framställt kvitto. Tillståndsmyndigheten får medge undantag för servering inom ideella föreningar eller liknande slutna sällskap.

Kassaregister skall på ett tillförlitligt sätt visa alla transaktioner som gjorts. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kassaregister. Lag (2001:414).

6 § En tillsynsmyndighet har rätt att av den som bedriver servering av eller detaljhandel med öl på anfordran få upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen. Tillsynsmyndigheten har också rätt att få tillträde till rörelsens lokaler för att kunna utöva sin tillsyn.

7 § Polismyndigheten skall på begäran lämna annan tillsynsmyndighet det biträde som behövs vid tillämpning av 4–6 §§.

9 kap. Överklagande

1 § Beslut enligt denna lag gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

2 § Statens folkhälsoinstituts eller en kommuns beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller beslut om rättelse enligt 28 § personuppgiftslagen (1998:204) och om information som skall lämnas enligt 26 § samma lag.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Lag (2001:414).

10 kap. Ansvar m.m.

1 § Den som

1. olovligen tillverkar sprit eller spritdrycker,
  2. bereder mäsik i uppenbart syfte att olovligen tillverka sprit eller spritdrycker eller
  3. förvärvar, innehar, forslar, döljer eller förvarar sprit eller spritdrycker, som är olovligt tillverkade, eller mäsik, som är avsedd för olovlig tillverkning av sprit eller spritdrycker,
- döms till böter eller fängelse i högst två år. Lag (1999:1001).

1 a § Den som tillverkar, överlåter eller innehar destillationsapparat eller apparatdel i strid med 2 kap. 1 § andra stycket döms till böter eller fängelse i högst ett år. Lag (1996:940).

2 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. säljer alkoholdrycker utan tillstånd eller, om tillstånd inte behövs, utan rätt enligt denna lag,
2. serverar spritdrycker, vin eller starköl som har anskaffats på annat sätt än som sägs i 6 kap. 5 §, döms för olovlig försäljning av alkoholdrycker till böter eller fängelse i högst två år.

3 § Om ett brott som anges i 1 eller 2 § har begåtts uppsåtligen och är grovt, döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall det särskilt beaktas om gärningen har utgjort ett led i en verksamhet som bedrivits yrkesmässigt eller i större omfattning eller har varit inriktad mot ungdomar. Lag (2005:470).

4 § Den som olovligen tillverkar vin, starköl eller öl döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

5 § Den som innehar alkoholdrycker i syfte att olovligen sälja dem döms för olovligt innehav av alkoholdrycker till böter eller fängelse i högst två år. Lag (2005:470).

6 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet anskaffar, överlämnar eller bjuder på alkoholdrycker i strid med 3 kap. 9 § döms för olovligt anskaffande av alkoholdrycker till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år. Lag (2001:414).

7 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet säljer eller lämnar ut alkoholdrycker i strid med 3 kap. 8 § till någon som inte har uppnått föreskriven ålder eller som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel, eller

vid partihandel underlåter att på sätt som föreskrivs i 4 kap. 7 § förvissa sig om att köparen har rätt att återförsälja eller köpa in varan, döms för olovlig dryckeshantering till böter eller fängelse i högst sex månader.

För olovlig dryckeshantering döms också den som säljer öl i strid med förbud som meddelats enligt 7 kap. 21 §, tillåter alkoholförtäring i strid med 6 kap. 9 § första eller andra stycket eller förvarar alkohol i strid med 3 kap. 1 a § eller 6 kap. 9 § tredje stycket.

Till ansvar skall inte dömas den som

1. i strid med 3 kap. 1 a § förvarar alkohol, om det framgår av den förvarade alkoholdrycken och omständigheterna i övrigt att drycken var avsedd för annat än försäljning,
2. i strid med 6 kap. 9 § tredje stycket förvarar alkohol, om det framgår av den förvarade alkoholdrycken och omständigheterna i övrigt att drycken var avsedd för annat än förtäring på stället. Lag (2005:470).

8 § Är gärning som avses i 1, 2 och 4–7 §§ att anse som ringa, skall inte dömas till straff.

9 § För försök eller förberedelse till brott som avses i 1, 2 och 6 §§ döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken. Detta gäller dock inte gärningar som avses i 1 § 3 och endast gäller förvärv eller innehav för personligt bruk.

Den till vilken lagligen framställda alkoholdrycker har anskaffats för personligt bruk skall vara fri från ansvar för medverkan till brott som avses i detta kapitel. Lag (1999:1001).

10 § Bestämmelser om ansvar för olovlig införsel och utförsel av alkoholdrycker finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling. Lag (2000:1256).

11 kap. Förverkande

1 § Sprit, alkoholdrycker och mäsik som har varit föremål för brott enligt denna lag eller deras värde samt utbyte av sådant brott skall förklaras förverkade. Detsamma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott, eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt denna lag. Förverkande av alkoholdrycker kan ske även hos den som är fri från ansvar för brottet enligt 10 kap. 9 § andra stycket. Lag (2005:307).

2 § Har sprit eller alkoholdrycker olovligen tillverkats skall även destillationsapparater, apparatdelar och redskap som har använts vid tillverkningen, råämnen som uppenbarligen varit avsedda för tillverkningen och beredningen samt kärl och emballage som varorna har förvarats i, förklaras förverkade. Likaså skall förråd av renings- och filtreringsmedel vilka uppenbarligen avsetts för rening eller filtrering av olovligen tillverkad sprit förklaras förverkat.

Destillationsapparater och apparatdelar som har varit föremål för brott enligt 10 kap. 1 a § eller värdet därav samt utbyte av sådant brott skall förklaras förverkade. Lag (1996:940).

2 a § Utöver vad som sägs i 2 § får egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt denna lag förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt denna lag, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Lag (2005:307).

3 § Förordnande om förverkande enligt 1 eller 2 § skall inte meddelas, om det skulle vara uppenbart oskäligt. Lag (2005:307).

4 § I fråga om sprit, alkoholdrycker eller mäsik som kan antas bli förverkade gäller lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m. m. i tillämpliga delar. Alkoholdryck som har lagts upp på sådant tillfälligt lager som nämns i 3 kap. 7 § tullagen (2000:1281) skall anses som förverkad om den inte har tagits ut från lagret inom 30 dagar från uppläggningsen. Vad som nu har sagts gäller även i fråga om sådan dryck som för tillfällig förvaring har omhändertagits av Tullverket utan att läggas upp på tillfälligt lager. Lag (2000:1300).

5 § Chefen för utrikesdepartementet får medge undantag från 6 kap. 5 och 9 §§ på begäran av främmande stat och internationell organisation som avses i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

12 kap. Register

1 § Statens folkhälsoinstitut skall för de ändamål som anges i 2 § föra ett centralt register med hjälp av automatiserad behandling. Lag (2001:414).

2 § Registret får användas för tillsyn, uppföljning och utvärdering av lagens tillämpning samt framställning av statistik. Lag (2001:414).

3 § Registret får innehålla uppgifter om dem som har tillstånd enligt denna lag samt om dem som har rätt att bedriva partihandel enligt 4 kap. 1 § första stycket.

I registret får behandlas uppgifter om

1. namn eller firma, person-, samordnings-, registrerings- eller organisationsnummer, adress och telefonnummer och
2. den verksamhet som tillståndet avser och om villkor som har meddelats för denna. Lag (2001:414).

4 § Regeringen får föreskriva att uppgifter till registret får hämtas från register som förs av statlig eller kommunal myndighet. Lag (2001:414).

5 § Skatteverket får för sin tillsyn enligt denna lag ha direktåtkomst till uppgifter om serveringstillstånd i registret. Lag (2003:711).

6 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller även vid behandling av personuppgifter enligt denna lag. Lag (2001:414).

7 § har upphävts genom lag (2001:414).

8 § har upphävts genom lag (2001:414).

8 a § har upphävts genom lag (2001:414).

9 § har upphävts genom lag (2001:414).

10 § har upphävts genom lag (2001:414).

Övergångsbestämmelser

1994:1738

1. Denna lag träder i kraft i fråga om 9 kap. 2 § tredje stycket den 1 januari 1998 och i övrigt den 1 januari 1995, då lagen (1977:292) om tillverkning av drycker, m. m. och lagen (1977:293) om handel med drycker skall upphöra att gälla. Fram till dess att lagen (1994:1547) om tullfrihet m. m. och tullagen (1994:1550) trätt i kraft skall hänvisningarna i 4 kap. 2 och 3 §§ i stället avse 6 § lagen (1987:1069) om tullfrihet m. m. respektive 8 § första stycket tullagen (1987:1065). Fram till dess att tullförordningen (1994:1558) trätt i kraft skall med sådant tillfälligt lager som avses i 11 kap. 4 § förstås tullupplag enligt tullagen (1987:1065)

I fråga om beslut som allmän förvaltningsdomstol har meddelat före den 1 januari 1998 skall 9 kap. 2 § tredje stycket inte tillämpas vid överklagande av beslutet.

2. Tillstånd som har meddelats före ikraftträdandet skall i motsvarande omfattning gälla som tillstånd enligt den nya lagen.

Ansökningar om andra tillstånd än serveringstillstånd som inte har prövats slutligt vid ikraftträdandet skall överlämnas för handläggning hos Alkoholinspektionen.

Har länsstyrelsen i fråga om ingripande mot serveringstillstånd meddelat beslut före ikraftträdandet, tillämpas äldre bestämmelser beträffande överklagande av beslutet och prövningen i överinstans.

3. Partihandelsbolagets och detaljhandelsbolagets rättigheter enligt lagen (1977:292) om tillverkning av drycker, m. m. och lagen (1977:293) om handel med drycker skall, i de mån de avser verksamheter som enligt den nya lagen kräver tillstånd, gälla som sådana tillstånd till dess tillstånd har meddelats partihandelsbolaget eller detaljhandelsbolaget, dock längst till utgången av år 1995.
4. Den som har serveringstillstånd får köpa spritdrycker, vin och utländskt starköl som behövs för rörelsen endast av detaljhandelsbolaget eller av den som har fått tillverknings- eller partihandelstillstånd enligt den nya lagen genom beslut av Alkoholinspektionen.
5. Under år 1995 skall länsstyrelsen fullgöra de uppgifter som åligger kommunen enligt den nya lagen utom de som anges i 8 kap. Länsstyrelsen får dock inte bifalla en ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 5 § första stycket innan kommunen yttrat sig, utom i de fall ansökan avser en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle.

Ansökningar om tillstånd till servering som inte har prövats slutligt före utgången av år 1995 skall överlämnas för handläggning hos vederbörande kommun.

6. Under år 1996 och 1997 skall kommunen underrätta länsstyrelsen om alla ansökningar om tillstånd enligt 7 kap. 5 § första stycket. Ansökningarna får under nämnda tid inte bifallas innan länsstyrelsen yttrat sig. Vad nu sagts gäller inte ansökningar som avser en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle.
7. Under år 1996 och 1997 skall kommunen, när fråga uppkommer om återkallelse av serveringstillstånd eller om förbud som nämns i 7 kap. 21 §, underrätta länsstyrelsen. Ingripande får under nämnda tid inte beslutas innan länsstyrelsen yttrat sig.

1998:511

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1998.
2. Bestämmelserna i 4 kap. 2 § andra stycket 4 och 5 skall tillämpas i fråga om drycker som kommit in i landet efter ikraftträdandet.

1998:720

Denna lag träder i kraft den 24 oktober 1998. Om datalagen (1973:289) även efter denna tidpunkt skall tillämpas på viss behandling av personuppgifter, gäller dock 12 kap. 10 § i dess äldre lydelse för sådan behandling.

1999:1001

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000 då lagen (1978:763) med vissa bestämmelser om marknadsföring av alkoholdrycker skall upphöra att gälla.
2. Partihandelstillstånd, som före ikraftträdandet har meddelats annan än den som avses i 4 kap. 1 § första stycket i dess nya lydelse, skall efter ikraftträdandet fortfarande gälla, dock längst till utgången av år 2003. Härvid gäller 7 kap. 1 § tredje stycket och 4 § samt 8 kap. 1 § i paragrafens lydelse före ikraftträdandet. Tullverket får ha direktåtkomst till uppgifter om sådana tillstånd i Alkoholinspektionens register. Lag (2001:414).
3. Uppkommer fråga om administrativt ingripande mot den som avses i 2 tillämpas 7 kap. 18 § i dess tidigare lydelse.
4. Ansökningar om partihandelstillstånd som kommit in till Alkoholinspektionen och som inte har prövats slutligt vid ikraftträdandet skall överlämnas för handläggning hos beskattningsmyndigheten (Skattemyndigheten i Gävle).
5. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för marknadsföringsåtgärder som har vidtagits före ikraftträdandet. För sådan marknadsföring gäller att återkallelse av tillstånd enligt 7 kap. 19 § inte får ske.

2001:414

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2003 i fråga om 8 kap. 5 a § och i övrigt den 1 juli 2001.
2. Partihandelstillstånd, som före ikraftträdandet har meddelats annan än den som avses i 4 kap. 1 § första stycket i dess nya lydelse, skall efter ikraftträdandet fortfarande gälla, dock längst till utgången av år 2005. Härvid gäller 7 kap. 1 § tredje stycket och 4 § samt 8 kap. 1 § i paragrafens lydelse före ikraftträdandet. Tullverket får ha direktåtkomst till uppgifter om sådana tillstånd i Statens folkhälsoinstituts register. Lag (2003:166).
3. Den som den 1 juli 2001 redan bedriver servering av eller detaljhandel med öl, skall senast den 1 januari 2002 göra sådan anmälan som avses i 5 kap. 6 § andra stycket eller 6 kap. 1 a § tredje stycket.

2003:711

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. Om en skattemyndighet enligt äldre föreskrifter i 8 kap. 2 § första stycket har begärt uppgifter från kommunen, skall efter ikraftträdandet i stället uppgifterna lämnas till Skatteverket.

2006:826

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.
2. Detaljhandel med och servering av öl är, om övriga förutsättningar för verksamheten är uppfyllda, tillåten i en lokal som har godkänts enligt äldre bestämmelser till dess att kontrollmyndigheten med stöd av livsmedelslagen (2006:804) har prövat om anläggningen kan godkännas eller, om godkännande inte krävs, till dess att anläggningen har registrerats.

Statens folkhälsoinstitut ansvarar för övergripande tillsyn av bestämmelserna i alkohollagen (SFS nr: 1994:1738). Tillsynen utövas för att garantera att all försäljning och servering av alkohol sker ansvarsfullt och att lagar och andra bestämmelser på alkoholområdet efterlevs. I uppgiften som central tillsyns- och uppföljningsmyndighet inom alkoholområdet ingår också att beskriva och analysera utvecklingen samt löpande utvärdera behovet av förändringar i lagstiftningen för att uppnå de nationella alkoholpolitiska målen. Statens folkhälsoinstitut är även tillstånds- och tillsynsmyndighet för tillverkning av alkohol och alkoholdrycker samt för inköp av alkoholdrycker.

Skriften *Alkohollagen* används vid utbildningar och andra sammankomster. Texten är hämtad från den ursprungliga författningssamlingen (SFS 1994:1738 med ändringar utfärdade till och med SFS 2008:496).

Statens
folkhälsoinstitut

Statens folkhälsoinstitut
Distributionstjänst
120 88 Stockholm

Fax 08-449 88 11
fhi@strd.se
www.fhi.se

ISBN 978-91-7257-591-2